

BIULETYN

KOŁA MIŁOŚNIKÓW DZIEJÓW GRUDZIĄDZA
KLUB „CENTRUM” SPÓŁDZIELNI MIESZKANIOWEJ

Rok XVI: 2018

Nr 20 (558)

Data odczytu: 23.05.2018 r.

Data wydania: 23.05.2018 r.

=====

1105. spotkanie

Bronisław Józefowicz

Ksiądz profesor Józef Walenty Józefowicz (1891-1952)

Józef Walenty Józefowicz urodził się 1 marca 1891 r. w Prątnicy blisko Lubawy jako najmłodszy z sześciorga dzieci, Ignacego krawca z zawodu i matki Katarzyny z Kłosowskich.

Ks. J. Józefowicz (1891-1952) prefekt szkół średnich i powszechnych

W tamtejszym XIV wiecznym gotyckim kościele parafialnym pw. św. Katarzyny Aleksandryjskiej został chrzczony i nadano mu drugie imię, które odziedziczył po dziadku ze strony ojca. Korzenie rodu Józefowiczów sięgają końca XVI w. odnotowanych w księgach kościelnych parafii Prątnica i Rumian. W rodzie z spokrewnionymi rodzinami byli księża: ks. Kowalkowski w Boleszynie, ks. Ignacy Lamparski w Nowym Mieście, ks. Władysław Lamparski w Rumi i ks. biskup diecezji chełmińskiej Bernard Czapliński.

Józef Walenty Józefowicz kształcił się w szkole powszechnej w Prątnicy, w lubawskim progimnazjum i w latach 1910-1911 w gimnazjum w Chełmnie. W 1911 r. wyjechał do Berlina do mieszkających tam braci Franciszka i Klemensa i rozpoczął naukę w berlińskim gimnazjum im. Fryderyka Wilhelma zdając ma-

ture w 1915 r. Po maturze w latach 1915-1919 studiował na Uniwersytecie filozofię, ekonomię i zagadnienia polityczne, jednocześnie odbywał służbę wojskową w oddziale lotniczym.

Po odzyskanie niepodległości Polski powrócił i w maju 1919 r podjął studia teologiczne w Seminarium Duchownym w Pelplinie zakończone 17 czerwca 1923 r. święceniami kapłańskimi. Następnego dnia ks. Józef Walenty Józefowicz odprawił Mszę św. prymicyjną w kaplicy św. Józefa w Pelplinie. Pierwszą pracę duszpasterską rozpoczął na początku lipca 1923 r. w parafii w Przodkowie na Kaszubach i jeszcze w lipcu został przeniesiony do Chełmży. W 1924 r. krótko administrował parafią w Górznie po czym w październiku jako wikariusz pracował w parafii w Kowalewie.

Duchowieństwo diecezji chełmińskiej na studiach przed rozpoczęciem seminarium			
Imię i nazwisko	Miejsce studiów	Specjalizacja	Czas studiów
F. Węsiora	Akademia w Monasterze	filozofia	1912-1913
K. Święcicki	Uniwersytet Warszawski	prawo państwowe	1930-1933
B. Pokorski	Uniwersytet Wrocławski	teologia	1920-1925
K. Kiewicz	Uniwersytet Poznański	prawo	1921-1924
J. Majewski	Politechnika Gdańska	wiedza ogólna	I sem. w 1927 r.
W. Kalitowski	Uniwersytet w Berlinie	filologia niemiecka	1916-1917
J. Lehman	Akademia w Paderborn	teologia	1919-1920
N. Partyka	Immatrykulowany na Uniwersytecie we Wrocławiu	–	1917
	Politechnika Gdańska	–	1918-1919
J. Kowalski	Uniwersytet im. S. Batorego w Wilnie	filozofia	1928-1929
J. Józefowicz	Uniwersytet w Berlinie	filozofia, ekonomia i zagadnienia polityczne	1915-1919
J. Rahmel	Uniwersytet we Fryburgu Badeńskim i Szwajcarskim	teologia	1913-1918
J. Perschke	Szpital Marynarki Wojennej w Hamburgu	medycyna	1915
W. Homa	Uniwersytet w Berlinie	prawo	1910-1911
B. Jeka	Uniwersytet Księżych jezuitów w Innsbrucku	teologia	1919-1920
K. Kośnik	Uniwersytet we Wrocławiu	teologia	1920
A. Szczepański	Uniwersytet Poznański	historia	1925-1930
J. Nowicki	Uniwersytet S. Batorego Wilno	prawo	1925-1929
	Szkoła Podchorążych w Śremie	–	1929
E. Landmesser	Uniwersytet Poznański	filologia niemiecka	1923-1927
J. Thiel	Uniwersytet Jagielloński w Krakowie	medycyna	1926-1927
W. Wohlfeil	Uniwersytet Poznański	Filologia klasyczna	1920-1924 magisterium w 1924 r.

Nr 11.

Pratnica dnia 6 marca 1891

Przed niżej podpisanym urzędnikiem stanu cywilnego stał się dzista) co do osobistości - znany

Krawiec Ignacy Józefowicz

zamieszkały w Pratinicy

katolickiego wyznania i zeznał, że

Włocławca, Józefowicz, urodzone

Kłopoty, jego żona

katolickiego wyznania,

zamieszkała w Pratinicy

urodziła

w Pratinicy

dnia pierwszego marca roku

o godzinie pierwszej dziecko płci męskiej

któremu nadane zostało imię

Józef, Walerjan

Odczytano, przyjęto i podpisano

(-) Ignacy Józefowicz

Urzędnik Stanu Cywilnego

(-) J. J. J.

Akt urodzenia ks. Józefowicza

Kościół parafialny w Prątnicy. Fot. P. Kriesel.

Wnętrze Kościoła pod wezwaniem św. Katarzyny w Prątnicy. Fot. P. Kriesel.

Przeprowadzając się do Grudziądza zamieszkał wynajmując mieszkanie w domu przy ul. Sienkiewicza 3. W 1932 r. kupił dom przy ul. Kilińskiego 4/6

obecnie nr 10. Po zgonie rodziców z Prątnicy sprowadziła się jego siostra Józefina, która usługiwała bratu. W okresie okupacji, gdy aresztowano księdza wspierali ją bracia przyjeżdżający z Berlina. Zmarła w 1976 r. Testamentem księdza i siostry Józefiny dom przeszedł na własność jedynej bratanicy córki Klemensa, mieszkającej w Berlinie, która w 2004 r. dom ten sprzedała.

Ks. Józef Walenty Józefowicz w dniu 12 września 1925 r. rozpoczął wikariat w parafii pw. św. Mikołaja w Grudziądzu, gdzie prezesował Towarzystwu Katolickich Robotników. W tym samym roku zdał egzamin pedagogiczno-katechetyczny. Decyzją władz Diecezji Chełmińskiej w czerwcu 1926 r. zostaje zwolniony z pracy parafialnej i mianowany prefektem – katechetą przy Szkole Wydziałowej na ul. Trynkowej (Curie-Skłodowskiej, szkoła Powszechna nr 6).

Ucząc w szkole Wydziałowej corocznie przygotowywał dzieci dziewczęta i chłopców do przyjęcia I Komunii Św. Akt ten odbywał się bardzo uroczysto. Działwę zaprowadzono ze szkoły w procesji przy dźwiękach muzyki wykonanej przez orkiestrę Stowarzyszenia Młodzieży z Chełmińskiego Przedmieścia i śpiewie pieśni „Kto się w opiekę” do pięknie przystrojonego kościoła seminaryjnego. Tam ks. Józef Józefowicz odprawił Mszę św., który też do dziatwy przed i po udzieleniu jej Komunii św. przemówił. Po nabożeństwie odprowadzono szczęśliwą dziatwę znowu w procesji, przy czym grano i śpiewano pieśń „Serdeczna Matko” do hali gimnastycznej, która była gustownie przybrana i częstowano kawą i plackiem i następnie ks. Józefowicz rozdzielił między dziatwę ładne obrazki pamiątkowe.

Kronika grudziądzka.

10-LECIE PRACY DUSZPASTERSKIEJ. W dniu 1 października obchodził znany i ceniony ze swych prac społecznych ks. prefekt Józefowicz 10-tą rocznicę pracy duszpasterskiej na terenie Grudziądza. Ks. pref. Józefowicz w dniu 1 października 1925 objął stanowisko wikarego przy kościele farnym, a następnie był prefektem szkoły wydziałowej, ostatecznie zaś poświęcił się bezinteresownej pracy duszpasterskiej w Miejskim Schronisku dla starców.

We wrześniu 1938 r. rozpoczął również nauczanie w szkołach powszechnych i średnich Grudziądza. Ponadto wspierał posługą kapłańską pensjonariuszy Domu Starców i schronisk dla biednych bezdomnych i tak brał udział w uroczystej pasterce w Domu Starców przy ul. Parkowej w nowej pięknie urządzonej kapliczce wygłosił kazanie za co wdzięczni pensjonariusze skierowali list dziękczynny. Rów-

niez w Domu Starców przy ul. Cegielnianej w asyście księży Szczurkowskiego i Jurzenki-Trzebiatowskiego odprawił uroczystą mszę św. z okazji 10-lecia Domu Starców w intencji podziękowania Bogu za doznane łaski i słuchanie codziennej mszy św. we własnej kaplicy, którą urządziły czcigodne Siostry Elżbietanki przed 10 laty. Ks. Józef Józefowicz od początku pobytu w Grudziądzu codziennie czy to w pogodę lub slotę spieszył tam by tym biednym starcom, kalekom nieść słowo Boże.

Wygłaszał liczne odczyty m.in. w Towarzystwie Czytelni, organizacji Związku Podoficerów Rezerwy referat „O Powstaniu Wielkopolskim”, szkolnych kół krajoznawczych czy zjazdów cechów i świąt patronackich podczas uroczystości mszy św. w grudziądzkiej farze.

W styczniu 1938 r w rocznicę wkroczenia wojsk polskich do Grudziądza w farze odbyło się dziękczynne nabożeństwo z udziałem władz cywilnych, wojskowych, organizacji, stowarzyszeń społecznych i tłumów wiernych Mszę św. z pełną asystą odprawił ks. proboszcz dr Antoni Pastwa, naukę okolicznościową wygłosił ks. prof. Józefowicz. Po nabożeństwie i odśpiewaniu „Boże coś Polskę” przedstawiciele władz i organizacji udali się na taras ratusza i wysłuchali czterokrotnie hejnał grudziądzki, a następnie hymn Polski odegrany przez orkiestrę wojskową.

Ewidencja duchownych wszystkich wyznań.

- A. Nazwisko i imię **J O Z E F O W I C Z Józef Walenty**
- B. Data i miejsce urodzenia **1.III.1891, Prątnica, p. Lubawa**
- C. Wyznanie **rzym.kat.**
- D. Obywatelstwo i narodowość **polskie**
- E. Tytuł i zajmowane stanowisko **prefekt szkoły Wydziałowej i powszechn.**
- F. Dekanat i parafia (miejsce zamieszkania) **Grudziądzki-Grudziądz**

- G. Krótka charakterystyka osoby oraz opinia pod względem moralnym, społecznym i politycznym

Drukarnia Państwowa Nr 83031 31.III.36 1500.

Moralnie bez zastrzeżeń, politycznie i społecznie się nie udziela. W stosunku do Rządu lojalny.
Jest właścicielem kamienicy przy ul. Kilińskiego 4/5 – odludek.

Ewidencja duchownych wszystkich wyznań.

- A. Nazwisko i imię L. B G A Władysław Jan
- B. Data i miejsce urodzenia 4.VI.1883 Mirany, p. Satum
- C. Wyznanie rzym.kat.
- D. Obywatelstwo i narodowość połskie
- E. Tytuł i zajmowane stanowisko Doktor, major, kapelan /główny/
parafii wojskowej
- F. Dekanat i parafia (miejsce zamieszkania) Grudziądzki - Grudziądz
wojskowy św. Stanisława - Grudziądz
- G. Krótka charakterystyka osoby oraz opinia pod względem moralnym,
społecznym i politycznym

Drukarnia Państwowa Nr 83031 31.III.36 1500.

Moralnie bez zarzutu, politycznie się nie wypowiada, społecznie pracuje wydatnie w T.C.L. i Towarzystwie Krajoznawczym. Dobry mówca i chętny w dziedzinie krajoznawstwa i T.C.L. Człowiek spokojny, solidny i świątły.
Właściciel kamienicy ul. Kujota 48.

Ewidencja duchownych wszystkich wyznań.

- A. Nazwisko i imię P A S T W A Antoni
- B. Data i miejsce urodzenia 2.X.1898r. Klaskawa, p. Chejnice
- C. Wyznanie rzym.kat.
- D. Obywatelstwo i narodowość polskie
- E. Tytuł i zajmowane stanowisko Ks. Doktor, Proboszcz
- F. Dekanat i parafia (miejsce zamieszkania) Dek. Grudziądzki
par. Sw. Mikołaja - Grudziądz
- G. Krótka charakterystyka osoby oraz opinia pod względem moralnym,
społecznym i politycznym

Drukarnia Państwowa Nr 83031 31.III.36 1500.

Moralnie bez zastrzeżeń. Politycznie się nie udziela, dla władz lojalny do momentu, gdy w grę wejdzie najdrobniejszy nawet interes kościoła. Człowiek świątły i wykształcony. Chętnie przemawia. Pracuje w organizacjach kościelnych.

Ewidencja duchownych wszystkich wyznań.

- A. Nazwisko i imię K L U N D E R Jan
- B. Data i miejsce urodzenia 11.II.1889r.Koślinka, p.Tuchola
- C. Wyznanie rzym.kat.
- D. Obywatelstwo i narodowość polskie
- E. Tytuł i zajmowane stanowisko Pfoboszczał, prefekt
- F. Dekanat i parafia (miejsce zamieszkania) Dek.Grudziądzki
par.Sw.Krzyża - Grudziądz
- G. Krótka charakterystyka osoby oraz opinia pod względem moralnym,
społecznym i politycznym

Drukarnia Państwowa Nr 83031 31.III.36 1500.

Rysunek 1 Moralnie bez zarzutu, politycznie się nie udziela. Społecznie pracuje w towarzystwach kościelnych i innych. Do Rządu lojalny. Ks. Klunder jest prefektem w gimnazjum niemieckim oraz Państwowej Szkole Budowy Maszyn.

Pomimo, że księża głosili na kazaniach słowo Boże, nigdy nie zapominali o młodej Polsce ojczyźnie, zwracając szczególną uwagę na patriotyzm i pracę dla dobra Ojczyzny i tak to władze Policji Państwowej prowadziły inwigilację środowisk duchownych wszystkich wyznań. Prowadzono karty ewidencyjne duchownych z opisem opinii o nich.

Jesienią 1938 r. Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecanie Publicznego nadało długoletniemu prefektowi grudziądzkiemu ks. Józefowiczowi tytuł profesora, a za pracę na niwie oświatowej szkolnej wyróżniony został Srebrnym Krzyżem Zasługi.

Po wybuch wojny ks. Józefowicz kontynuował pracę duszpasterską w farze, a w kazaniach odprawianych mszy św. piętnował władze okupacyjne za represje i aresztowania księży m.in. ks. dr Antoniego Pastwę, mieszkańców Grudziądza. Decyzją władz Diecezji Chełmińskiej 12 stycznia 1940 r. został administratorem parafii pw. Świętego Krzyża, jednak już 10 września podczas kolejnej fali aresztowań zostaje umieszczony w obozie Stutthof. Zwolniony 24 listopada wraca do Grudziądza i zostaje administratorem parafii pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny i Najświętszego Serca Pana Jezusa.

22 września 1942 r. zostaje skierowany do Rumi, aby zastąpić schorowanego ks. Władysława Lamparskiego – jego kuzyna ze strony babki. Niestety już 18 listopada w niewyjaśnionych okolicznościach zostaje aresztowany przez Ge-

DZIAŁ ŚLEDZCY

Komenda Państwowa i Miasta
Polski Państwowej

w Grudziądzu

№ 8/37. Gm
Sprawy o czynach
karnych w sferze

Grudziądz, dnia 16 stycznia 1937 r.

TAJNE

Do
Pana Starosty Grudzińskiego
w Grudziądzu.

W myśl polecenia Pana Starosty ogłaszam co następuje:

- 1) Kazimierz Pastwa Antoni, urodzony 2.X.1898 w Klaskowie pow. Chełmża, wyznania rzymsko katolickiego, obywatelstwo i narodowość polska, jest proboszczem w kościele paraf. św. Mikołaja, dekanat w Gnieźnie. Zamieszkuje przy ulicy Kościelnej nr. 1/3. Politycznie nie jest afiliowany, odnośnie do Regnu jest lojalny. Spółecznie udziela się w organizacjach kościelnych, jest ochotnym prelegentem na wykładach moralnie bezstronnych.
- 2) Konwikary Edward Ckacz, urodzony 16.I.1908 w Mierzynie pow. Żary, wyznania rzymsko katolickiego, obywatelstwo i narodowość polska, jest wikarym w kościele św. Mikołaja. Politycznie nie jest afiliowany, odnośnie do Regnu usposobiony lojalnie. Udziela się w towarzystwach i stowarzyszeniach wienickich, oraz w towarzystwach katolickich polskich. Moralnie bezstronny. Zamieszkuje Spichrzowa 46.
- 3) Jan Dzierżewski Leon, urodzony 31.X.1902 w Pałacu pow. Nowy, wyznania rzymsko katolickiego, obywatelstwo i narodowość polska, jest wikarym w kościele św. Mikołaja. Politycznie nie jest afiliowany, odnośnie do Regnu usposobiony lojalnie. Udziela się w towarzystwach i stowarzyszeniach kościelnych, moralnie bezstronny. Zamieszkuje Spichrzowa 46.
- 4) Konwikary Antoni, urodzony 30.XII.1906 w Gnieźnie pow. Chełmża, wyznania rzymsko katolickiego, obywatelstwo i narodowość polska, jest wikarym w kościele św. Mikołaja. Politycznie nie jest afiliowany, odnośnie do Regnu usposobiony lojalnie, społecznie udziela się w towarzystwach i stowarzyszeniach kościelnych, moralnie bezstronny, zamieszkuje przy ulicy Spichrzowej nr. 46.
- 5) Dr. Sierpiński Mariusz, urodzony 9.VIII.1906 w Ujściu pow. Świdawa, wyznania rzymsko katolickiego, obywatelstwo i narodowość polska, jest wikarym w kościele św. Mikołaja i dyrektorem przedw. szkoły "Dzieci Uśmiechu" gdzie jest ogólnie nie afiliowany politycznie nie jest afiliowany, odnośnie do Regnu usposobiony lojalnie, społecznie udziela się w towarzystwach kościelnych i innych, jest ochotnym prelegentem. Moralnie bezstronny, mieszka w Świdawie.
- 6) Kazimierz Janusz Matyszkiewicz, urodzony 13.X.1907 w Węgrzynie pow. Żary, wyznania rzymsko katolickiego, obywatelstwo i narodowość polska, jest wikarym w kościele św. Mikołaja i jednocześnie pełni funkcje katechety (profesora) w gimnazjum żeńskim, na lekcjach religii jako dozwolenia nr. 30. Ciężko jest lojalny, politycznie nie jest afiliowany, społecznie udziela się w organizacjach kościelnych, moralnie bezstronny.
- 7) Dr. Antoni Jan, urodzony 11.II.1898 w Koźlinie pow. Tuchola, wyznania rzymsko katolickiego, obywatelstwo i narodowość polska, jest proboszczem w kościele św. Krzyża, dekanat Ławicki, zamieszkuje przy ulicy Duchmistrzów nr. 57/59. Udziela lekcji religii w gimnazjum żeńskim, dozwolenia nr. 3-kolej Redowy Magry. Moralnie bezstronny, społecznie udziela się w towarzystwach katolickich paraf. i innych, odnośnie do Regnu jest lojalny, politycznie nie jest afiliowany.
- 8) Dr. Antoni Zdzisław, urodzony 12.V.1903 w Chełmie, wyznania rzymsko katolickiego, obywatelstwo i narodowość polska, jest wikarym w kościele św. Krzyża, zamieszkuje przy ulicy Duchmistrzów nr. 5. Politycznie nie jest afiliowany, społecznie jest ogólnie w organizacjach

stapo. Więziony do końca wojny w Gdyni, później w Gdańsku, Koronowie, Pile.

W kwietniu 1945 r powrócił do Grudziądza. We wrześniu 1945 r. rozpoczął naukę religii w szkołach powszechnych m.in. w Szkole Powszechnej im. Marii

- organizacjach kościelnych, moralnie bez zastrzeżeń.
- 9) ks. Nagórski Edmund, urodzony 12.II.1903 w Robertalu pow. Tarnobrzeg, wyznania rzymsko katolickiego, obywatelstwo i narodowość polska, jest wikarym w kościele św. Krzyża, zamieszkuje przy ulicy 25 Lipowej nr.5. Spółecznie uczestniczy w organizacjach kościelnych, odnośnie do Regam jest lojalny, moralnie bez zastrzeżeń, politycznie nie bierze udziału.
- 10) ks. Sawicki Ludwik, urodzony 25.VIII.1903 w Radymnie pow. Radymno, wyznania rzymsko katolickiego, obywatelstwo i narodowość polska, jest proboszczem w kościele Najświętszej Marii Panny, wprowadził się w 1938r. do Radymna, gdzie był prefektem gimnazjalnym, dekanat kasimowski, zamieszkuje przy ulicy 25 Lipowej nr.8. Politycznie nie bierze udziału w żadnych kierunkach, moralnie bez zastrzeżeń, społecznie czynny jest w towarzystwach kościelnych jak i innych, gdzie jest osobnym prelegentem. Odnośnie do Regam jest lojalny.
- 11) ks. Szynielski Janek, urodzony 28.VI.1909 w Legni pow. Siedlce, wyznania rzymsko katolickiego, obywatelstwo i narodowość polska, jest wikarym w kościele Najświętszej Marii Panny i zamieszkuje przy ulicy 25 Lipowej nr.8. Moralnie bez zastrzeżeń, społecznie bierze udział w towarzystwach kościelnych, politycznie nie bierze udziału i odnośnie do Regam jest lojalny.
- 12) ks. van Blawick Jan, urodzony 24.XII.1898 w Koronowie pow. Bydgoszcz, wyznania rzymsko katolickiego, obywatelstwo i narodowość polska, jest proboszczem w kościele Najświętszego Serca Jezusowego w Tarpmie, dekanat kasimowski, zamieszkuje przy ulicy 25 Lipowej nr.8. Długo i owocnie prelegent, lubiany przez wiernych parafian, dobry organizator towarzystwa kościelnego, udziela się czynnie w towarzystwach tak kościelnych jak i innych. Moralnie bez zastrzeżeń. Politycznie nie bierze udziału, uczestniczy w Regam lojalnie i przychylnie.
- 13) ks. Legiški Jan, urodzony 11.VII.1908 w Skapie pow. Grudziądz, wyznania rzymsko katolickiego, obywatelstwo i narodowość polska, jest wikarym kościoła Najświętszego Serca Jezusowego. Czynny jest w towarzystwach kościelnych, moralnie bez zastrzeżeń, politycznie nie bierze udziału, odnośnie do Regam uczestniczy lojalnie.
- 14) ks. Łydziela Alfons, urodzony 24.VIII.1903 w Dułym Rakowie pow. Starogard, wyznania rzymsko katolickiego, obywatelstwo i narodowość polska, jest proboszczem w kościele im. św. Stanisława, zamieszkuje przy ulicy Pałkowej nr.11. W latach 30. Naczelny Polak nie lubi i powołał się na wyjątki prawnych dyktando w sprawie władz kościelnych. Politycznie nie bierze udziału, moralnie bez zastrzeżeń, odnośnie do Regam jest uczestniczący lojalnie, społecznie nie bierze udziału, w wyjątkach prawnych powołuje się w sprawie obywatela w sprawie i przegadanie w Kst. Stow. Kościelny.
- 15) ks. Władkowski Fabian Sebastian, urodzony 20.I.1897 w Włocławku, wyznania rzymsko katolickiego, obywatelstwo i narodowość polska, jest proboszczem w kościele im. króla Jana Sobieskiego i pro. Chmiński 30 Pałkowa tegoż gm. - zamieszkuje przy ulicy Sienkiewicza nr.27. Jest do o. Kowalewski do do pracy, przez pracę i profesorów Lubina. Politycznie nie bierze udziału, odnośnie do Regam jest lojalny, moralnie bez zastrzeżeń, społecznie bierze udział, nie bierze udziału.
- 16) ks. Wójcikiewicz Józef Salenty, urodzony 1.III.1891 w Włocławku pow. Włocławek, wyznania rzymsko katolickiego, obywatelstwo i narodowość polska, jest proboszczem w kościele im. króla Jana Sobieskiego i pro. Chmiński 30 Pałkowa tegoż gm. - zamieszkuje przy ulicy Sienkiewicza nr.27. Jest do o. Kowalewski do do pracy, przez pracę i profesorów Lubina. Politycznie nie bierze udziału, odnośnie do Regam jest lojalny, moralnie bez zastrzeżeń, społecznie bierze udział, nie bierze udziału.
- 17) ks. Szarowski Janek, urodzony 13.XII.1907 w Włocławku pow. Starogard, wyznania rzymsko katolickiego, obywatelstwo i narodowość polska, jest proboszczem w kościele im. św. Stanisława Urzędowego. Ze względu na pracę akrobaty jest do pracy i powołany przez gromadę katechetyczną i kościelną, moralnie bez

Skłodowskiej-Curie przedwojennej Szkoły Wydziałowej w Gimnazjum Kupieckim i Krawieckim i Liceum Pedagogicznym. W 1947 r. otrzymał urlop szkolny, ale decyzją biskupa Chełmińskiego Kazimierza Kowalskiego zostaje z dniem 1 września 1947 r. administratorem parafii pw. św. Marcina w Sarnowie k. Grudziądza. Pełni tę funkcję do 28 października 1950 r. W międzyczasie od 1 września 1949 r. wraca do pracy katechetycznej. Po zakończeniu pracy jako administrator wyczerpany

wojenną więzienną poniewierką wyjeżdża do Rumi, gdzie 17 kwietnia 1952 r. umiera. Ks. Józef Józefowicz został pochowany i spoczywa na cmentarzu parafii pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Rumi.

Ks. Józef Józefowicz.

Literatura

Jan Walkusz, Duchowieństwo katolickie diecezji chełmińskiej 1918-1939, Pelplin, Wydawnictwo Diecezjalne, 1992.

Ks. H. Morss – Rękopis o księdzu z Kartoteki personalnej duchowieństwa – nie wydana drukiem, autor zmarł w trakcie kompletowania materiału.

Wojciech Wielgoszewski, Grudziądzki pedagog w sutannie, w: artykuł „Niedziela : Tygodniku Katolickim”, [?].

Bronisław Józefowicz – Rodowód rodziny Józefowiczów i Grabowskich [maszynopis].

(L.B.S.)

Redakcja: Tadeusz Rauchfleisch, Janusz Hinz. Logo KMDG wykonał Grzegorz H. Rygielski.